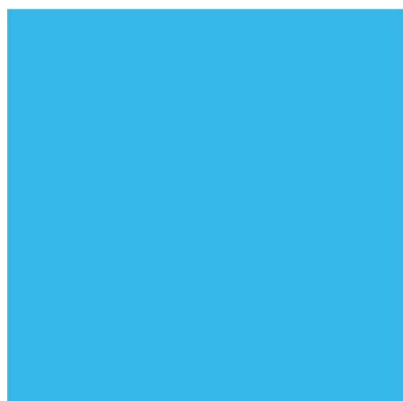
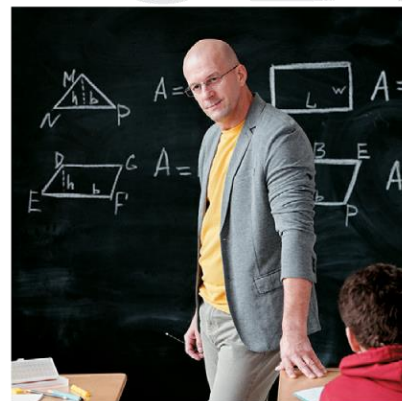

STRATEGIE
2030⁺

INSTITUCIONALIZACE PODPŮRNÝCH PEDAGOGICKÝCH POZIC

(školní psycholog, školní speciální pedagog)

Metodický materiál

Obsah

Úvod	1
1) Odborná kvalifikace podpůrných pedagogických pozic	2
Školní psycholog	2
Školní speciální pedagog	2
2) Standardní činnosti podpůrných pedagogických pozic	3
Etický kodex	3
Školní psycholog	3
Školní speciální pedagog	4
3) Rozsah přímé a nepřímé pedagogické činnosti podpůrných pedagogických pozic	5
4) Výkaz přímé a nepřímé pedagogické činnosti – příklady	5
5) Vymezení kompetencí ředitelů PPP a ředitelů ZŠ při spolupráci k zajištění podpůrných pedagogických pozic	6
Kompetence ředitele PPP (uplatní se v případě zajištění sdílených podpůrných pedagogických pozic)	6
Kompetence ředitele ZŠ	6
Dokumentace	6
6) Materiální vybavení ŠPP	7
Prostorové vybavení	7
Materiální a technické vybavení	8
7) Diagnostické nástroje, pomůcky pro kompenzaci a reedukaci	8
8) Hodnocení zaměstnanců	9
9) Požadavky na další vzdělávání pedagogických pracovníků	9
10) Podpůrné opatření školní psycholog a školní speciální pedagog	9
11) Přílohy	10
Příloha č. 1	10
Náplň práce školního psychologa	10
Náplň práce školního speciálního pedagoga	11
Supervizní a intervizní činnost	13
Příloha č. 2	14
Výkaz přímé a nepřímé pedagogické činnosti – vzor, konkrétní úprava je na rozhodnutí ředitele školy/PPP	14

Úvod

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále MŠMT) v souvislosti s institucionalizací podpůrných pedagogických pozic vydává metodický materiál k podpoře základních škol a pedagogicko-psychologických poraden (dále PPP) při plošném zavádění pozic školních psychologů a školních speciálních pedagogů do základních škol. Tento dokument je součástí materiálů vydávaných MŠMT v souladu se Strategií vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+.

Cílem institucionalizace podpůrných pedagogických pozic je nastavit systém tak, aby služeb školního psychologa a školního speciálního pedagoga mohlo využívat co nejširší spektrum žáků, kteří vykonávají povinnou školní docházku, a zároveň byla dlouhodobě zajištěna profesní stabilita těchto pozic.

Zavedením tohoto systému dojde k posílení podpory žáků, jejich zákonných zástupců a pedagogických pracovníků školy vedoucí ke zlepšení výsledků vzdělávání každého jednotlivce, a to na základě možnosti okamžité orientační speciálně pedagogické a psychologické diagnostiky a nastavení podpůrných opatření I. stupně, včetně jejich průběžného vyhodnocení ze strany odborníků. Školní poradenský pracovník současně pomáhá při naplňování podpůrných opatření vyšších stupňů, poskytuje intervence nebo je metodicky vede. Základní školy budou však podpořeny nejen při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných, ale bude celkově podpořeno budování bezpečného a pozitivního klimatu školy. Díky zajištění těchto služeb přímo ve škole dojde rovněž ke snížení administrativní zátěže jak na straně škol, tak na straně školských poradenských zařízení.

Model institucionalizace dále zajistí profesní a ekonomickou stabilitu pracovních pozic školního psychologa a školního speciálního pedagoga, výhledově nezávislou na dotačních titulech, formování jejich pracovních schopností cestou zvyšování kvalifikace prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a přispěje k ukotvení těchto pozic ve školském systému. Z hlediska pracovníka jeho personální rozvoj přispívá k osobnímu rozvoji, seberealizaci, k jeho motivaci a spokojenosti s prací a v práci. Umožňuje tak vývoj pracovníkovy kariéry v souladu s jeho potřebami a osobními cíli, a tím vytváří atraktivitu daného zaměstnání. Veškeré tyto aspekty napomáhají k získávání kvalitních pracovních sil v oboru.

V návaznosti na systémové nastavení bylo nutné metodicky ošetřit činnost základních škol a PPP. Na základě této skutečnosti byla ke zpracování metodických materiálů utvořena pracovní skupina, jejíž součástí byli odborníci z PPP, zástupci Asociace speciálních pedagogů České republiky, Asociace školní psychologie, z. s., Asociace ředitelů základních škol České republiky, Asociace pracovníků pedagogicko-psychologických poraden, MŠMT a Národní pedagogický institut České republiky.

Metodický materiál zahrnuje:

- **Informativní části** (označené piktogramem **I**) – v těchto pasážích MŠMT informuje o některých zásadních skutečnostech.
- **Doporučující části** (označené piktogramem **D**) – v těchto pasážích MŠMT metodicky podporuje školy.
- **Závazné části** (označené piktogramem **S**) – v těchto pasážích MŠMT poskytuje informace o souvisejících závazných pravidlech vycházejících z platných právních předpisů, které v dané souvislosti považuje MŠMT za stěžejní.

1) ODBORNÁ KVALIFIKACE PODPŮRNÝCH PEDAGOGICKÝCH POZIC

Školní psycholog

§ Školní psycholog získává odbornou kvalifikaci vysokoškolským vzděláním získaným studiem v akreditovaném magisterském studijním programu psychologie (§ 19 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů).

Školní speciální pedagog

§ Dle § 18 zákona č. 563/2004 Sb. lze odbornou kvalifikaci speciálního pedagoga získat absolvováním akreditovaného magisterského studijního programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku. Jedná se zejména o obory studijního programu Speciální pedagogika (např. studijní program Speciální pedagogika - obory speciálně-pedagogická andragogika, speciální pedagogika rehabilitační činnosti a management speciálních zařízení), obor učitelství pro školy pro mládež vyžadující zvláštní péči, vychovatelství pro školy pro mládež vyžadující zvláštní péči, vychovatelství pro speciální zařízení, učitelství pro speciální školy (jednooborové studium), integrované studium speciální pedagogiky – učitelství na speciálních školách.

I Absolventi akreditovaných magisterských studijních programů v oblasti pedagogických věd zaměřené na pedagogiku předškolního věku, na přípravu učitelů základní školy (prvního i druhého stupně), na přípravu učitelů všeobecně-vzdělávacích předmětů střední školy, na přípravu vychovatelů, a dále také absolventi akreditovaného magisterského studijního programu v oblasti pedagogických věd oboru pedagogika získávají odbornou kvalifikaci speciálního pedagoga doplňujícím studiem k rozšíření odborné kvalifikace uskutečňovaným vysokou školou.

I Doplňující studium k rozšíření odborné kvalifikace dle § 6a odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, je jediným studiem v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou (dále CŽV), kterým lze odbornou kvalifikaci speciálního pedagoga získat. Jedná se o studium v délce trvání nejméně 350 hodin. Uskutečňuje se od roku 2014 na Univerzitě Karlově, Masarykově univerzitě, Univerzitě Palackého a první absolventi ukončili studium v roce 2017.

I Odbornou kvalifikaci speciálního pedagoga nelze získat vzděláním v programu CŽV uskutečňovaném vysokou školou a zaměřeném na speciální pedagogiku dle § 2 vyhlášky č. 317/2005 Sb. Tímto studiem (v délce trvání 250 a více hodin) lze získat odbornou kvalifikaci učitele pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, nikoliv odbornou kvalifikaci speciálního pedagoga.

I Nad rámec zákona o pedagogických pracovnících je v šablonách OP JAK umožněno, aby na pozici školního speciálního pedagoga mohli být zaměstnáni také absolventi akreditovaného magisterského studijního programu v oblasti pedagogických věd zaměřené na speciální pedagogiku a přípravu učitelů základní školy nebo učitelů všeobecně vzdělávacích předmětů střední školy (dvouoborové studium).

2) STANDARDNÍ ČINNOSTI PODPŮRNÝCH PEDAGOGICKÝCH POZIC

§ Náplň práce standardně stanovuje ředitel školy (resp. ředitel PPP) na základě **druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě** (školní psycholog, školní speciální pedagog) a na základě vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, která blíže vymezuje druh činnosti školního psychologa a školního speciálního pedagoga prostřednictvím standardních činností.

I Je žádoucí, aby zaměstnavatel (ředitel školy nebo PPP) zohledňoval délku praxe, výcviky nezbytné pro některé činnosti, a především velikost úvazku odborníka na dané škole. Struktura činností pak bude ovlivněna rovněž konkrétními podmínkami školy, zejména personálními, strukturou a organizací žákovských kolektivů tříd, lokalitou aj.

I Pracovní náplň může být součástí pracovní smlouvy. Je-li pracovní náplň součástí pracovní smlouvy (i jako její příloha), změny nelze činit jednostranně a musí být předmětem dodatku k pracovní smlouvě.

§ Školní psycholog a školní speciální pedagog ke své činnosti potřebuje (až na popsané výjimky níže) informovaný souhlas zákonných zástupců žáků v souladu s § 1 vyhlášky č. 72/2005Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních a v případě, že se jedná o podpůrné opatření, v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších změn. Souhlasu zákonného zástupce není třeba v případech, kdy je ohroženo duševní nebo tělesné zdraví žáka nebo osob v jeho okolí a v případech krizové intervence.

Etický kodex

D Etický kodex je základním dokumentem popisujícím principy etického chování školních psychologů. Jeho cílem je pro společně sdílené hodnoty nastavit jednotné chápání nastavených norem v každodenní pracovní praxi.

D Etický kodex není obecně závazným právním předpisem, je však souborem pravidel, který doplňuje zákonné právní normy. Etický kodex jasně nastavuje, na jakých základních hodnotách a mezilidských vztazích školní psycholog staví své působení a o jaké hodnoty se chce opírat i do budoucna.

D Etický kodex je žádoucí adaptovat na konkrétní školu, zapracovat jeho znění do vnitřního předpisu pracovně-právního charakteru či přílohy školního řádu. Vzor etického kodexu je možné pro inspiraci dohledat ZDE. V obdobných souvislostech je tento etický kodex využitelný také pro školní speciální pedagogy.

Školní psycholog

I Školní psycholog vykonává činnosti depistážní (screeningové), konzultační, poradenské, diagnostické, metodické a intervenční. Dále komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci a spolupracuje jak se školskými poradenskými zařízeními (dále ŠPZ), tak se zdravotnickými, sociálními či dalšími službami. Školní psycholog se rovněž podílí na vytváření koncepce školních poradenských služeb a z toho plynoucích programů – prevence, péče o selhávající žáky, péče o nadané a žáky cizince, krizový plán v případě násilných činů v prostředí školy atd. Dokumentaci o svých činnostech vede v souladu s aktuálně platnými právními předpisy.

I Školní psycholog je součástí školního poradenského pracoviště (dále ŠPP) společně se školním metodikem prevence, výchovným poradcem, příp. školním speciálním pedagogem. Metodicky je školní psycholog veden místně příslušnou PPP.

§ Náplň práce školního psychologa vychází z přílohy č. 3 (Standardní činnosti školy) vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a ŠPZ, ve znění pozdějších předpisů – viz příloha č. 1 tohoto materiálu.

- I** Náplň práce, a především její rozsah bude odlišný v jednotlivých školách v závislosti na:
- a) velikosti školy, resp. počtu žáků,
  - b) skladbě žáků školy, počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
  - c) specifických a potřebách školy, pedagogických pracovníků, žáků, zákonných zástupců a spolupracujících subjektů,
  - d) složení ŠPP (dělení rolí školního psychologa, školního speciálního pedagoga, výchovného poradce, metodika prevence),
  - e) kompetencích a profesní zkušenosti školního psychologa.

D Je vhodné, aby školní psycholog vždy doložil své profesní kompetence, které získal i po skončení pregraduálního studia (kurzy, výcviky).

D Je třeba však vždy brát na vědomí, že práce školních psychologů odráží spíše sociální model práce, než klasický klinický model (vyšetření – diagnóza – náprava – kontrola). To znamená, že se mimo práci s jednotlivými klienty orientuje také na školu jako sociální systém a snaží se svými intervencemi podporovat zdravé klima ve škole a ve třídách, které usnadňuje procesy učení žáků, přispívá ke kvalitě vzdělávání. Školní psycholog spolupracuje s (třídními) učiteli, s výchovným poradcem, školním metodikem prevence, s asistenty pedagoga, vždy v zájmu uživatelů jeho služeb.

D Školní psycholog má pevně stanoveny konzultační hodiny, ve kterých je obvykle dostupný v prostorách, které jsou vyhrazeny pro poskytování poradenských služeb. Denní doba poskytování poradenské služby se řídí charakterem této služby, potřebami žáků, zákonných zástupců, učitelů, a především výší úvazku odborníka.

Školní speciální pedagog

I Školní speciální pedagog vykonává činnosti depistážní (screeningové), konzultační, poradenské, diagnostické, metodické a intervenční. Dále komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci a spolupracuje jak se školskými poradenskými zařízeními, tak se zdravotnickými, sociálními či dalšími službami. Školní speciální pedagog se rovněž podílí na vytváření pedagogicko-psychologických služeb ve škole, včetně programu primární prevence. Dokumentaci o svých činnostech vede v souladu s aktuálně platnými legislativními předpisy.

I Školní speciální pedagog je součástí ŠPP společně se školním metodikem prevence, výchovným poradcem, příp. školním psychologem. Metodicky je školní speciální pedagog veden místně příslušnou PPP.

§ Náplň práce školního speciálního pedagoga vychází z přílohy č. 3 (Standardní činnosti školy) vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a ŠPZ, ve znění pozdějších předpisů – viz příloha č. 1 tohoto materiálu.

- I** Náplň práce, a především její rozsah bude odlišný v jednotlivých školách v závislosti na:
- velikosti školy, resp. počtu žáků,
  - skladbě žáků školy, počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
  - specifitách a potřebách školy, pedagogických pracovníků, žáků, zákonných zástupců a spolupracujících subjektů,
  - složení ŠPP (dělení rolí školního psychologa, školního speciálního pedagoga, výchovného poradce, metodika prevence),
  - kompetencích a profesní zkušenosti školního speciálního pedagoga.

3) ROZSAH PŘÍMÉ A NEPŘÍMÉ PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI PODPŮRNÝCH PEDAGOGICKÝCH POZIC

§ Ohledně přímé pedagogické činnosti je nezbytné sdělit, že u pedagogických pracovníků škol a školských zařízení zřizovaných MŠMT, krajem, obcí a dobrovolným svazkem obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství, je její rozsah závazně určen nařízením vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů. Ve vztahu k profesi školního psychologa a školního speciálního pedagoga je její rozsah učen rozmezím (20 až 24 h za týden), konkrétní rozsah pak stanoví ředitel školy/PPP v souladu s § 23 odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb. O povinnosti výkonu „nepřímé pedagogické činnosti“, tj. prací souvisejících s přímou pedagogickou činností a celkově přítomnosti na pracovišti rozhoduje ředitel školy dle § 22a odst. 2 zákona č. 563/2004 Sb. U pracovníků PPP tak rozhoduje její ředitel.

§ Rozsah studijního volna k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků samostudiem se řídí § 24 odst. 7 zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, tj. pro všechny pedagogické pracovníky v jednotném rozsahu 12 pracovních dnů ve školním roce (pro celý úvazek).

4) VÝKAZ PŘÍMÉ A NEPŘÍMÉ PEDAGOGICKÉ ČINNOSTI – PŘÍKLADY

- D** **Nepřímá práce** – např. analýza problémů, studium odborných zpráv, příprava na přímé působení na žáka/skupinu, administrativní úkony včetně vedení spisů – archivace dle nastaveného systému dané organizace (škola, PPP).
- D** **Přímá** – např. stanovení „rozvrhu“ dle úvazku odborníka s vymezením přítomnosti na pracovišti, konzultační hodiny. Pracovník vede evidenci o přímé činnosti, kde uvede: datum poskytované služby, jméno dítěte, třídu, službu, která byla žákovi/skupině poskytnuta (diagnostika a depistáž, konzultační poradenské a poradenské práce, metodické, koordinační a vzdělávací činnosti).
- D** Návrh struktury výkazu – viz příloha č. 2

5) VYMEZENÍ KOMPETENCÍ ŘEDITELŮ PPP A ŘEDITELŮ ZŠ PŘI SPOLUPRÁCI K ZAJIŠTĚNÍ PODPŮRNÝCH PEDAGOGICKÝCH POZIC

Kompetence ředitele PPP (uplatní se v případě zajištění sdílených podpůrných pedagogických pozic)

§ Povinností ředitele PPP jako zaměstnavatele je vycházet ze zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a přistupovat ke školním odborníkům zaměstnaným pod PPP stejně jako ke všem ostatním zaměstnancům PPP.

§ Povinností ředitele PPP je spolupracovat s ředitelem základní školy.

I Ředitel PPP:

- a) stanoví rozpis pracovní doby, a to po dohodě s ředitelem základní školy,
- b) stanoví pravidla pro oběh informací (informační tok),
- c) provádí kontrolu a hodnocení práce školního psychologa či školního speciálního pedagoga,
- d) zajišťuje pomůcky a diagnostické nástroje potřebné k práci školního specialisty (zakoupí či půjčí ze stávajícího vybavení),
- e) vytváří plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve spolupráci s ředitelem školy.

I Dále viz vzor Smlouvy o spolupráci – článek II.

Kompetence ředitele ZŠ

I Ředitel ZŠ:

- a) zajišťuje prostorové a materiální podmínky pro výkon činnosti školního psychologa či školního speciálního pedagoga (uzamykatelná místnost, skříň apod.),
- b) spolupracuje s ředitelem PPP při stanovení náplně práce dle výše popsaných kritérií,
- c) stanoví pravidla pro oběh informací (informační tok),
- d) nastaví pro odborné pracovníky přístup ke všem potřebným informacím o žákovi,
- e) zajistí bezpečné podmínky pro práci.

I Dále viz vzor Smlouvy o spolupráci – článek III.

Dokumentace

§ Škola se při vedení dokumentace ŠPP řídí zejména § 4 a § 7 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, a vyhlášky č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení, ve znění pozdějších předpisů.

§ Škola vede především dokumentaci o žádostech o službu, o provedených vyšetřeních, informačních souhlasech zákonných zástupců o požadovanou službu, o výsledcích vyšetření, opatřeních a doporučeních, dále o součinnosti s jinými školskými zařízeními a orgány veřejné moci.

D Doporučený systém rozdělení dokumentace ŠPP¹:

- vedení dokumentace o činnosti ŠPP,
- dokumentace směrem k vedení školy,
- dokumentace směrem k učitelům,
- dokumentace směrem ke třídám,
- dokumentace směrem k institucím.

D Informace a důvěrná data o žácích a jejich zákonných zástupcích, se kterými školní psychologové pracují v souvislosti s výkonem své činnosti, musí být chráněna v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

D Dokumentace a psychologické nástroje jsou ukládány na pracovišti v uzamykatelné skříňce. V případě, že škola ukončí pracovní smlouvu se školním psychologem a není možné dokumentaci o žácích a psychologické testy ihned předat jeho nástupci, je třeba zajistit jejich uzamčení a jejich dostupnost do doby převzetí nově nastupujícím odborníkem.

D MŠMT zpracovalo Metodickou pomůcku k aplikaci obecného nařízení o ochraně osobních údajů a zákona o zpracování osobních údajů v podmínkách školy ([ZDE](#)).

D Školní psycholog a školní speciální pedagog vede následující dokumentaci:

- program poradenských služeb na školní rok,
- rozvrh hodin předmětu speciálně pedagogické péče,
- složka žáka – záznam konzultace se zákonnými zástupci, záznam konzultace s pedagogem, záznam krizové intervence apod.,
- složka třídy – přehled aktivit se třídou, diagnostika třídního kolektivu, krizová intervence ve třídě, klima školy apod.,
- zápisy ze spolupráce s učiteli,
- vedení reedukace – jednotlivé záznamy vyučovacích hodin skupin žáků včetně osoby vedoucí reedukaci.

6) MATERIÁLNÍ VYBAVENÍ ŠPP

I Je nutné, aby průběh a zajištění poradenských služeb probíhalo v klidném prostředí bez rušivých vlivů, a to z důvodu eliminace zkreslení výsledků poradenské či diagnostické činnosti.

Prostorové vybavení

D Školní poradenské pracoviště má odpovídající prostory pro realizaci standardních činností podpůrných pedagogických pozic. Pracovna školního psychologa nebo školního speciálního pedagoga v daném zařízení je samostatná, příjemně působící (neprůchozí) místnost, nejlépe

¹ Příklad inspirativní praxe, Odbor školství a sportu Magistrátu města Ostravy

v klidnější části školy. Místnost musí být označená a snadno dostupná pro žáky, učitele a zákonné zástupce, příp. jiné subjekty. V případě snížených úvazků je možné sdílení dané pracovny na základě definovaných kritérií. Prostor pro spisovou dokumentaci je součástí daného pracoviště. Je předpoklad, že větší část spisové dokumentace je vedena elektronicky.

Materiální a technické vybavení

D V pracovně by měl být k dispozici (zabezpečuje škola):

- kancelářský nábytek,
- pracovní stůl a kancelářská židle,
- stůl a židle pro žáky a zákonné zástupce,
- uzamykatelná skříň na spisovou dokumentaci,
- prostory pro ukládání diagnostických a intervenčních nástrojů, testových materiálů a pomůcek,
- další potřebný nábytek dle dohody.

D Školní psychologové a školní speciální pedagogové musí mít rovněž přístup k internetovému připojení, tiskárně, skeneru a kopírce.

D Dále tyto podpůrné pedagogické profese potřebují (zabezpečuje zaměstnavatel) stolní PC nebo notebook, mobilní telefon, vybavení spotřebním materiálem (papíry, tužky, pastelky atd.), vybavení literaturou, diagnostickými nástroji (psychologickými testy) a jiným metodickým materiálem a pomůckami dle dohody. Diagnostické nástroje je možné zapůjčit v PPP.

7) DIAGNOSTICKÉ NÁSTROJE, POMŮCKY PRO KOMPENZACI A REEDUKACI

I Diagnostické nástroje pořizované pro ŠPP by měly splňovat tyto podmínky:

- nástroje jsou standardizované v České republice, splňují mezinárodní požadavky EFPA (European Federation of Psychologists Associations) na standardizovaný diagnostický nástroj (více [ZDE](#)).
- nástroje jsou standardizované na českou populaci,
- stáří nástrojů nepřesahuje 10–15 let.

D Příklady diagnostických nástrojů:

- Diagnostika schopností a dovedností v oblasti čtení a psaní varianta pro školy (ŠPP)
- Diagnostika matematických schopností a dovedností pro školy (ŠPP)
- Idena – diagnostika nadaných
- Orientační vyšetření jazykových schopností českého jazyka
- Vstupní orientační test pro určení úrovně znalosti českého jazyky díly 1 a 2 viz kurikulum ZV

8) HODNOCENÍ ZAMĚŠTNANCŮ

§ Hodnocení zaměstnanců musí odpovídat zvyklostem v organizaci v souladu s interními směrnici a předpisy (např. platový řád, organizační řád apod.) a vycházet ze zákoníku práce, platová třída 12. Hodnocení zaměstnance u sdílených pozic musí probíhat ve spolupráci obou ředitelů (škola a PPP).

9) POŽADAVKY NA DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ.

- D** Specializační kurz pro školního speciálního pedagoga a školního psychologa v min. rozsahu 150 hodin akreditovaný MŠMT.²Národní pedagogický institut České republiky realizuje program pro začínající pracovníky PPP a začínající školní psychology/školní speciální pedagogy (40 hodin).
- D** Průběžně bude realizováno dle nabídky vzdělávacích institucí.
- D** Žádoucí je další vzdělávání ve 4 oblastech využití diagnostických nástrojů – viz výše.

10) PODPŮRNÉ OPATŘENÍ ŠKOLNÍ PSYCHOLOG A ŠKOLNÍ SPECIÁLNÍ PEDAGOG

D Doporučujeme, aby před vydáním návrhu podpůrného opatření školní psycholog nebo školní speciální pedagog postupovalo ŠPZ vždy v souladu s ust. § 12 odst. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů, tzn. že pracovník ŠPZ ověří, zda má škola již tuto podpůrnou pedagogickou pozici financovanou z OP JAK. Současně ŠPZ posoudí souběh dalších okolností (lokalita, počet a skladba žáků s potřebou podpůrných opatření), kdy je žádoucí doporučit pozici školního psychologa a školního speciálního pedagoga jako podpůrné opatření s nárokem na finanční prostředky státního rozpočtu.

---

² Např. v rámci celoživotní vzdělávání je na Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci nabízena možnost akreditovaného kurzu „Školní psycholog na ZŠ a SŠ“. Podrobné informace [ZDE](#).

11) PŘÍLOHY

Příloha č. 1

D Náplně práce byly zpracovány na základě přílohy č. 3 vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, rozdíly oproti legislativnímu textu vycházejí z potřeb pedagogického terénu škol a ŠPZ a připomínek zástupců odborných asociací (zkušenosti z MAP, KAP, RAMPS).

Náplň práce školního psychologa

1) Diagnostika, depistáž

- depistáž specifických poruch učení v základních školách,
- orientační diagnostika při výukových a výchovných problémech žáků,
- depistáž a diagnostika nadaných dětí,
- zjišťování sociálního klimatu ve třídě,
- screening, ankety, dotazníky ve škole.

2) Konzultační, poradenské a intervenční činnosti

- poskytování konzultací při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání dle potřeb a možností školy a školního poradenského pracoviště,
- péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým jsou poskytována podpůrná opatření prvního stupně (zejména pomoc při sestavování plánu pedagogické podpory a vedení),
- péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým jsou poskytovány podpůrná opatření druhého až pátého stupně (zejména pomoc při sestavování individuálního vzdělávacího plánu a vedení),
- individuální případová práce se žáky v osobních problémech (zejména konzultace a vedení),
- tvorba, koordinace a plnění individuálního výchovného plánu,
- krizová intervence a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce,
- prevence školního neúspěchu žáků (zejména náprava a vedení),
- kariérové poradenství u žáků,
- techniky a hygiena učení pro žáky,
- skupinová a komunitní práce s žáky,
- koordinace preventivní práce ve třídě, programů pro třídy apod.,
- podpora spolupráce třídy a třídního učitele,
- individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání,
- konzultace se zákonnými zástupci při vzdělávacích a výchovných problémech dětí,
- podpora pro dlouhodobě selhávající žáky ve vzdělávání,
- intervizní a supervizní činnost (školní psycholog a školní speciální pedagog).

3) Metodická práce a vzdělávací činnost

- participace na přípravě programu zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání,
- metodická podpora při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- metodická pomoc třídním učitelům,
- pracovní semináře pro pedagogické pracovníky, konzultace a metodické vedení,

- účast na pracovních poradách školy,
- spolupráce v rámci poradenských služeb poskytovaných ve škole, zejména s výchovným poradcem, školním metodikem prevence, školním speciálním pedagogem, vedením školy a třídními učiteli,
- koordinace poradenských služeb mimo školu a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími zařízeními,
- spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a účast na metodických setkáních v PPP,
- metodické intervence z psychodidaktiky pro učitele, včetně podpory při tvorbě školního vzdělávacího programu,
- besedy a osvěta žáků, zákonných zástupců a zaměstnanců školy,
- prezentační a informační činnost,
- participace na přípravě přijímacího řízení ke vzdělávání ve střední škole
- prevence předčasných odchodů ze vzdělávání
- podpora žáků při přípravě na ukončování středního vzdělávání.

Náplň práce školního speciálního pedagoga

1) Diagnostika, depistáž

- podpora při sestavování skupin předmětů speciálně pedagogické péče dle doporučení školského poradenského zařízení,
- v případě speciálních vzdělávacích potřeb žáka zjištěných ve školském poradenském zařízení seznamování zákonných zástupců se všemi dostupnými informacemi v souvislosti s možnostmi vzdělávání jejich dítěte na škole,
- konkretizování vzdělávacích obtíží žáka, podílení se na stanovení obsahu plánu pedagogické podpory a individuálním vzdělávacím plánu a stanovení druhu, rozsahu, frekvence a trvání intervenčních činností,
- orientační speciálně pedagogická diagnostika, zejména při vzdělávacích problémech žáků, pro navazující intervence ve školním prostředí, orientační speciálně pedagogická diagnostika předpokladů pro čtení, psaní, počítání, předpokladů rozvoje gramotnosti, analýza získaných údajů a jejich vyhodnocení,
- při výchovných problémech speciální pedagog participuje na stanovení intervenčního přístupu v rámci školy dle potřeb, možností a profilace školy,
- provádění diagnostiky 1. stupně podpůrných opatření u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nastavení systému podpory ze strany školy,
- vyhodnocení podpůrných opatření 1. stupně, včetně pedagogické intervence,
- screening, ankety, dotazníky, přímé pozorování ve třídách ve škole týkající se speciálních vzdělávacích potřeb, nadání a mimořádného nadání.

2) Konzultační, poradenské a intervenční činnosti

- poskytování konzultací při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání dle potřeb a možností školy a školního poradenského pracoviště,
- podpora naplňování speciálních vzdělávacích potřeb žáků školy,
- intervenční podpora při realizaci plánu pedagogické podpory,
- poskytování přímé speciálně pedagogické intervence,
- poskytování poradenské služby žákům se zvýšeným rizikem školní neúspěšnosti,
- poskytování informační, konzultační, poradenské a metodické podpory zákonným zástupcům žáka se speciálními vzdělávacími potřebami,

- průběžné vyhodnocování účinnosti poskytovaných podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, příp. navrhování a konzultování jejich následné úpravy,
- poskytování dlouhodobé i krátkodobé speciálně pedagogické péče pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- poskytování reedukační, kompenzační a stimulační činností žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (zajišťování vedení předmětu speciálně pedagogické péče, pedagogické intervence aj.),
- participace na vytvoření individuálního vzdělávacího plánu u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo plánu pedagogické podpory ve spolupráci s třídním učitelem, učitelem odborného předmětu, s vedením školy, se zákonnými zástupci žáka, se žákem a s ostatními partnery podpůrného týmu uvnitř i vně školy,
- ve spolupráci s výchovným poradcem školy a třídním učitelem, poskytování žákům s diagnostikovanými speciálními vzdělávacími potřebami kariérové poradenství v rámci školního poradenského pracoviště,
- příprava a pomoc s realizací prostřednictvím školního poradenského pracoviště preventivní intervenční programy v oblasti školního neúspěchu, výchovných problémů s uplatněním speciálně pedagogických metod a forem pedagogické práce ve spolupráci se školským poradenským zařízením,
- preventivní intervenční programy v oblasti školního neúspěchu/výchovných problémů s uplatněním speciálně pedagogických přístupů;
- úpravy školního prostředí, zajištění speciálních pomůcek a didaktických materiálů,
- individuální konzultace pro zákonné zástupce,
- individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti speciálních vzdělávacích potřeb,
- intervizní a supervizní činnost.

3) Metodická práce a vzdělávací činnost

- participace na úpravě školního prostředí, zajištění speciálních pomůcek a didaktických materiálů na základě rozhodnutí ředitele školy v souvislosti s doporučením školského poradenského zařízení
- sledování průběhu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- metodické činnosti pro pedagogické pracovníky školy – specifika výuky a možnosti žáků dle druhu a stupně speciálních vzdělávacích potřeb, návrhy metod a forem práce se žáky – jejich zavádění do výuky, instruktáže využívání speciálních pomůcek a didaktických materiálů,
- kooperace s pedagogickými pracovníky školy zajišťujícími poradenské služby,
- participace na vytváření školních vzdělávacích programů, individuálních vzdělávacích plánů, plánů pedagogické podpory s cílem rozšíření služeb a zkvalitnění péče o skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- participace na plnění individuálního výchovného plánu v rámci navrhovaných podpůrných opatření ze strany školského poradenského zařízení a školy,
- poskytování metodické podpory asistentům pedagoga ve škole,
- účast na metodických setkáních v PPP.

Supervizní a intervizní činnost

- D Supervize** je jednou z forem podpory pedagogických pracovníků a představuje důležitou oblast jejich profesního růstu. Lze ji chápat současně jako aktivní prvek prevence syndromu vyhoření a přetížení (sídlení, provázení, konzultace, podpora). **Smyslem supervize je rozvíjet profesní dovednosti supervidovaných, posilovat vztahy v pracovním týmu a nacházet řešení problematických situací.** V procesu supervize poskytuje supervizor supervidovanému jedinci či týmu zpětnou vazbu k jeho/jejich práci. Supervize zvyšuje účinnost práce zaměřením se na její cíle, zvyšuje i kvalitu práce zaměřením se na průběh (proces). Supervize obsahuje složky nadhledu a dohledu a podporuje dobrou úroveň odbornosti jak v oblasti schopností, vědomostí a dovedností, tak v oblasti etické a hodnotové.
- D Předmětem supervize** ve školském a školním poradenském systému je vždy především odborná podpora a pomoc, která vede ke zvyšování kompetencí pro nacházení efektivních řešení problémů a krizových i dalších náročných situací. Je chápána jako podpůrný pracovní nástroj, který nemá atribut dohledu či kontrolní činnosti.
- D Intervize** je forma profesního sdílení, která podobně jako supervize **slouží k celoživotnímu učení a rozvoji v pomáhajících profesích.** Ve školství má podobu dlouhodobého skupinového setkávání kolegů v rámci odbornosti. Oproti supervizi ji ale nevede externí expert. Intervizi organizuje některý z členů pedagogického sboru nebo skupina společně. Intervize je založena na potřebě aktérů diskutovat nad profesními problémy, přičemž spolupráci na pracovišti, pomáhá řešit složité situace nebo koordinovat péči o žáky.
- D** Podrobnější metodické informace k supervizní a intervizní činnosti naleznete např. v Jednotných pravidlech pro poskytování poradenských služeb ([ZDE](#)).

